

LLIBRES NOVETATS

Com inventar el món

L'autor d'El economista camuflado' aborda el funcionament de l'economia a través de 50 invents

Justo Barranco

Als anys setanta l'historiador James Burke va plantejar a la sèrie *Connections* un escenari apocalíptic amb pocs supervivents, sense telèfon ni electricitat. Sense accés a la potència de la tecnologia moderna, per on s'havia de començar per mantenir la civilització amb vida? La seva resposta va ser simple: l'arada. Va ser el principi de la civilització, va fer possible l'economia moderna en un món nòmada: va augmentar la producció d'aliments i part de la població es va especialitzar en altres tasques. Es va crear una civilització. Amb soldats, buròcrates, sacerdots i reis, amos i servents, una desigualtat desconeguda en les societats de caçadors-recol·lectors.

I no només això, reflexiona Tim Harford, l'autor del popular llibre *El economista camuflado* i que ara torna amb *Cincuenta innovaciones que han cambiado el mundo*: els diferents tipus d'arada van portar a l'aparició de diferents tipus de civilització. Les arades simples van ser ideals per a la Mediterrània, però després a la Xina es va desenvolupar fa dos mil anys l'arada d'orelló, que tomba la terra, ideal per a les del nord d'Europa amb condicions difícils per a l'agricultura. Les terres més productives ja no eren al sud i a més va desenvolupar una estructura social diferent a la Mediterrània: l'arada simple necessitava amb prou feines un parell d'animals i va fer de l'agricultura una pràctica individual; la d'orelló necessitava vuit animals i va fer que l'agricultura fos una pràctica comunitària, a

BARCROFT MEDIA / GETTY

50 INNOVACIONES QUE HAN CAMBIADO EL MUNDO
Tim Harford

Conecta. Barcelona, 2018
352 p. | 18,90 € | E-book, 9,99 €

més de donar peu al sistema feudal.

L'arada també va reconfigurar la vida familiar. Era pesat: per a homes. I els nous cultius necessitaven més cuina: les dones a casa. Van augmentar els embarassos: no s'havia de recórrer el món amb els nens. La nova dieta d'arròs i blat va portar una salut pitjor i va fer minvar fa deu mil anys en 15 centímetres l'alçada de la població, però l'agricultura es va propagar de pressa per l'excedent que creava.

L'arada ho va canviar tot, diu Harford, i amb el temps va arribar

l'actual sistema econòmic global, vast i d'una complexitat increïble, que cau en crisi de tant en tant i no té ningú al comandament. I l'autor, en el seu afany divulgador i recreatiu, aborda al seu nou llibre el funcionament de l'economia a través de 50 invents, que van del rellotge al ciment, de la responsabilitat limitada a la comptabilitat de doble partida, de l'Estat del benestar als anticonceptius, que van suscitar una revolució econòmica, potser el més fonamental de l'última part del segle XX: les dones es van llançar a estudiar Dret o Medicina, que requerien per aprofitar els seus beneficis endarrerir la maternitat fins a passats els 30.

El llibre aborda des de la bombeta –la feina que antigament donava per a 54 minuts de llum de qualitat avui en produeix 52 anys– fins als robots: la intel·ligència artificial feble ja està transformant l'economia, i un dels problemes és que els cervells dels robots estan avançant més ràpid que els seus cossos i poden acabar donant ordres als humans per executar tasques. Les noves idees solen crear guanyadors i perdedors, adverteix, i, si són molts, arriben el Brexit i Trump.

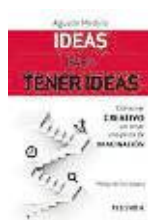
nurt rem
ouur ubumb
u ct de
t ul ebu
bud in

=====
Els cervells dels robots avancen més que els seus cossos: i si acaben dirigint humans?

IDEAS PARA TENER IDEAS

Agustín Medina

Pirámide
Madrid, 2018
100 p. | Paper 11 € | E-book, 8,49 €

La creativitat és més un hàbit que un do. Tots els humans la posseeixen i n'hi ha prou d'estimular-la perquè exploti al nostre cervell, assenyala

Agustín Medina, que l'ha necessitat a dojo durant la seva vida al món de les agències de publicitat. Pirámide recupera ara el seu llibre *Ideas para tener ideas*, on reconeix que la cultura de la creativitat no abunda tant en les empreses potser perquè predomina totalment la cultura de l'eficiència. I ofereix receptes per fer creativitat.

¿QUIÉN ALIMENTA REALMENTE AL MUNDO?

Vandana Shiva

Capitán swing. Madrid, 2017
344 p. | Paper 19 €

Un manifest per a la justícia agrícola i a la sostenibilitat escrit per una de les activistes mediambientals més escoltades, la física índia Vandana Shiva. Per

l'autora, vivim una profunda crisi amb origen en la nostra manera de produir, processar i distribuir els aliments. L'agricultura globalitzada i industrial regida per la rendibilitat posa en risc el benestar del planeta i els seus habitants, afirma, i crea fam i obesitat, malaltia i revoltes. Per això, advoca per un canvi ecològic basat en la vida i les seves interconnexions.

LA REVOLUCIÓN DE LA ECONOMÍA COLABORATIVA

Jacques Bulchand i Santiago Melián

Lid editorial. Madrid, 2018
274 p. | Paper 19,90 € | E-book, 11,90 €

Un dels sectors que més estan creixent a tot el món, i acompanyat molt sovint de polèmica, és el de l'anomenada economia col·laborativa. La seva

mida ja és gegantina i ha arribat per quedar-se. El portal Airbnb comercialitza més habitacions que qualsevol cadena hotelera al món. Aquest llibre vol reflexionar sobre el fenomen analitzant quins tipus d'economia col·laborativa hi ha, per què funciona, les qüestions legals que comporta i la seva relació amb l'economia compartida o el consum col·laboratiu.

Ramon Daví Navarro

Vicedegà del Col·legi de
Procuradors dels
Tribunals de Barcelona

Perjudici general, culpa compartida

Per primera vegada un recent estudi de la Cambra de Comerç de Barcelona i la UB ha quantificat l'impacte negatiu que comporta per a l'economia en general la ineficiència del sistema judicial d'execució de sentències. Els resultats analitzats són demolidors i posen negre sobre blanc la realitat a què ens enfrontem, dia a dia, els operadors jurídics que treballem en aquest sector judicial.

Que la justícia espanyola és lenta és un axioma lamentablement consolidat des de temps immemorials, i ara, gràcies a aquest impecable estudi, sabem que, a més, aquesta lentitud comporta greus perjudicis econòmics per a una economia a la qual no l'ajuda gens que tants milions d'euros estiguin pendents de resolució en lligalls judicials durant més de 600 dies i que després d'aquest llarguíssim camí només es recuperi un 22% de l'executat.

Però tota la culpa d'aquest endèmic desgavell és només de l'organització judicial, de les seves confuses lleis i de la insuficiència de mitjans tècnics i humans? El més fàcil és pensar que aquests fets són definitius per a la consecució d'aquests pèssims resultats, perquè és innegable que el sistema falla en si mateix, però fins i tot millorant en recursos i reformant el cos legislatiu, molt probablement continuariem obtenint uns resultats allunyats dels que s'aconsegueixen en països amb sistemes judicials més àgils, però especialment i sobretot, amb societats que no tenen per costum incidir en l'incompliment de les seves regles comunitàries.

I aquest és, des del meu punt de vista, el principal handicap per aconseguir millorar les ràtios de recuperació dels deutes, perquè falta, abans que res, més rigor en el compliment personal de les obligacions i que la mateixa societat censuri, sense ambigüitats, els comportaments d'aquells que incompleixen els seus compromisos legals. Si a això hi afegim l'error monumental al qual incorren

sovint molts líders polítics i d'opinió respecte al fet de pensar que exigint el compliment del pagament dels deutes es defensen els interessos dels més poderosos, ja tenim el caldo de cultiu propici per a la demagogia i, no podria ser d'una altra manera, perquè acabi sortint molt barat incomplir les obligacions.

Per tant necessitem un canvi radical de sistema, però també farà falta un canvi cultural en profunditat. Per al primer, caldrà la ferma voluntat dels poders executiu, legislatiu i judicial, però per al segon serà imprescindible explicar molt bé a la ciutadania que l'incompliment de les obligacions atempta contra l'interès general i ens acaba empobrint. Comencem pel més obvi, per allò que sabem que pot i s'ha de reformular i potser amb això la societat rebrà un missatge contundent i dissuasiu que foragiti determinades conductes que ens acaben perjudicant tots. |